

Területfejlesztő hallgatók államvizsgái a Miskolci Egyetemen*Bakos István*

Idén már hetedik alkalommal került sor a Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Karán a Terület- és településfejlesztési menedzser szakon végző hallgatók államvizsgájára. A posztgraduális képzésben, melynek szakvezetője a Regionális Gazdaságtan Tanszék, eddig összesen 125-en szereztek diplomát.

Végzőseink egy része már területfejlesztési területen dolgozik, és munka mellett bővíti, korszerűsíti ismereteit az öt féléves tanulmányi időszak alatt, másik részük azonban ennek birtokában kíván elhelyezkedni.

Volt hallgatóink visszajelzései azt igazolják, hogy munkaerőpiaci pozícióik jelentősen javultak az újabb diploma birtokában. Végzettjeink közötti kapcsolat ápolása érdekében 2002-ben megalakult a Terület- és Településfejlesztők Magyarországi Egyesülete, amelynek tagsága 16 végzettel nőtt. Az egyesület a szakmai érdekek képviselője mellett figyelemmel kíséri szakmai pályájuk alakulását.

Nem könnyű feladat felnőtt, dolgozó, családos emberként visszaülni az egyetem padjaiba, és megfelelni a tanulmányi kötelezettségeknek. Sok áldozattal, lemondással jár a diploma megszerzése. Az abszolvált hallgatók az idejű záróvizsgán is elkészült szakkolozatok megvédésével kezdték a felkészültségükről való számadást.

Örömteli, hogy a 16 végzős közül nyolc az Észak-magyarországi régióhoz kapcsolódó témát választott (1. táblázat).

1. táblázat: Észak-magyarországi régióhoz kapcsolódó szakkolozatok a 2004/2005-ös tanévben a Terület- és településfejlesztési menedzser szakon

Hallgató neve	Szakkolozat címe
Bátori Beáta	A turizmus fenntarthatóságának vizsgálata Bogácson.
Bodnárné Sándor Renáta	Regionális hulladékhasznosító központ kialakítása a Sajó-Bódva völgyében.
Dányi Tiborné	A bányabezárások hatása a társadalom térszerkezetére Borsod-Abaúj-Zemplén megyében.
Erdei Bálint	Sajókaza Hulladékkezelő Centrum hatásai a környező térségre.
Fábián Zoltán	Területfejlesztési politika hatása a területi fejlődésre Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 1990-2004 között.
Kiss Eszter	Hulladékgazdálkodási helyzet Ózdon, az Ózd Városi Hulladéklerakó problémáinak feltárása és megoldási lehetőségei.
Pap János	Határmenti régiók együttműködése az Ipoly völgyében.
Petrény Gábor	Egészség turizmus Heves megyében, különös tekintettel az egerszalóki fürdő hatásai a térségre.

Bátori Beáta dolgozatában Bogács turisztikai adottságait tekintette át, vizsgálta a környezetre és a társadalomra gyakorolt hatását. Az elemzések azt támasztják alá, hogy Bogács infrastrukturális adottságai jelenleg összhangban állnak a növekvő terheléssel, a termálvíz többcélú hasznosításával. Ugyanakkor nő a légszennyezés és a zajterhelés, valamint a turisták jelenlétéből adódó hulladék mennyisége és a rongálások okozta károk nagysága. A turizmusból adódóan nőnek a település adóbevételei, nő a helyi lakosság vállalkozói kedve.

A szakdolgozatnak a fenntarthatóság követelményeit elősegítő javaslatai a környezet általános állapotának javítására, a szezonális oldására, tájékoztatásra, oktatásra, és a helyiek turizmusból származó ellenérzésének csökkentésére vonatkoznak.

Bodnárné Sándor Renáta a Sajó-Bódva völgy regionális hulladékhasznosításáról készített dolgozatában felhívja a figyelmet arra, hogy egyre több olyan anyagot állítanak elő, amely nem esik át életciklus elemzésen. A gyártókat nem foglalkoztatja termékeik sorsa a hulladékká válást követően, az anyagi haszon növelése determinálja a döntéseket, miközben törvényi szabályozások, rendeletek szorgalmazzák a környezetvédelmi szempontok figyelembevételét. A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei program a növekvő kommunális hulladék korszerű elhelyezését, feldolgozását tűzte ki célul. Az Európai Unió által támogatott projekt igazodik mind az uniós, mind a magyarországi szabályozásokhoz. Megéppül egy korszerű és a környezet számára biztonságos hulladéklerakó, hulladékhasznosító központ, valamint a szelektív hulladékgyűjtést segítő átrakóállomások. A munka megvalósítása és működtetése jelentős környezeti haszonnal jár. A hulladékhasznosító központból kikerülő másodlagos alapanyagok feldolgozására vállalkozások szakosodhatnak. A szakdolgozat megvizsgálta, hogy a megvalósulásra váró rendszer és háttérpára milyen hatással lesz a térség foglalkoztatottságára, valamint a közvetett környezeti hatásokra.

Dányi Tiborné szakdolgozatában a bányabezárásokkal leginkább sújtott három Borsod-Abaúj-Zemplén megyei kistérség (Ózdi, Kazincbarcikai és az Edelényi) demográfiai és migrációs folyamatait vizsgálta. A társadalom térszerkezetének pozitív befolyásolására, és a gazdasági aktivitás növelésére tett kísérletek kezdeti stádiumban vannak a megyében, hatásuk alig érezhető.

Petrény Gábor szakdolgozatában adatokkal alátámasztva bizonyította, hogy az utóbbi néhány évben jelentősen megnőtt a kereslet a gyógy- és wellness szolgáltatások iránt. Heves megye eddig is jelentős forgalmat bonyolított le köszönhetően a számos gyógyhatású természeti adottságnak. Eger mellett Egerszalók a megkezdett fürdőfejlesztési beruházás hatására a megye egészség centrumává léphet elő. Kérdéses, hogy a jelenlegi szállásadók képesek lesznek-e felvenni a versenyt az új szálloda nyújtotta szolgáltatásokkal. A fizetővendég szolgáltatás fejlesztési követelményén túl a jelölt vizsgálta a beruházás direkt következményeit, mint a foglalkoztatás, munkanélküliségi helyzet változása, ökológiai egyensúly. Az új üdülőközpont munkaerő igénye jelentősen meghaladja az eddigit. A fürdő fejlesztés a vállalkozások számát a terciér szektorban valószínűleg emelni fogja, ezáltal növekszik az önkormányzat bevétele, további infrastrukturális fejlesztéseket hajthat majd végre a település közigazgatási határain belül. Az ingatlanok értéke már ma is erősen növekvő tendenciát mutat, lehet, hogy jó lesz egerszalóki lakosnak lenni.

Fábián Zoltán Borsod-Abaúj-Zemplén megyében vizsgálta azokat a területi folyamatokat, melyek a jelenlegi helyzet kialakulásához vezettek. Mindezt magyar és európai kitekintéssel tette. Ezt követően a szerző áttekintette és kronológiailag rendszerezte a kedvezőtlen tendenciák és a válsághelyzet megváltoztatására tett kormányzati erőfeszítéseket. Emellett bemutatta a vizsgált időszak területfejlesztési intézkedéseinek cél- és intézményrendszerét, pénzügyi hátterét. Végezetül egy konkrét program, a „Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Integrált Szerkezetátalakítási és Válságkezelési Program” értékelését végezte el. A szakdolgozat készítője összefoglalásként megállapította, hogy a válság kezelésére indított programok keretében „Magyarországon első ízben sikerült a gyakorlatban alkalmazni az Európai Unió területfejlesztési alapelveket (decentralizáció, integráció, szubszidiaritás, programelváruság, partnerség, forrásaddíció), összekapcsolni és összehangolni a magyar állami és Phare-források felhasználását”.

Pap János az Ipoly-völgyének magyar és szlovák térségeit hasonlította össze. Áttekintette a határmenti együttműködések fejlődését, majd e kooperációk kelet-közép-európai, különösen kárpát-medencei fontosságára, aktualitására hívta fel a figyelmet. A magyar-szlovák Phare CBC programokat, mint előzményt részleteiben mutatta be a szerző. A dolgozat második felében több szempontból elemezte a már európai uniós tagsággal bíró Magyarország és szomszédja együttműködési lehetőségeit (Ipoly Eurorégió, Interreg). Végezetül megállapította, hogy „a megvalósult programok eredményeként számottevő regionális hatás nem mutatható ki”, azonban „a projektek érdeme, hogy általuk kiépült az együttműködés a határ két oldalán működő szakmai és civil szervezetek illetve önkormányzatok között”.

Örömteli, hogy az utóbbi években egyre több szakdolgozat foglalkozik környezetünkkel, a fenntartható fejlődés, a környezetvédelem problematikájával. Nem ritka, hogy a hallgatók egy projekt környezetére gyakorolt hatását vizsgálják. A következő két munka is e témakörökben született.

Erdei Bálint dolgozatában a Sajó-Bódva völgyének kommunális hulladékkezelési nehézségeire kereste a megoldást. A probléma országos és helyi bemutatását követően a Sajókaza Hulladékkezelő Centrum beruházásának indokoltságát érzékeltette. Szakmai szempontból a projekt környezeti hatásvizsgálatát, a hulladéklerakó költség-haszon elemzésével teszi teljessé. A szerző taglalta a megvalósuló létesítmény előnyeit, ismertette a szükséges feltételeket (pl.: szelektív hulladékgyűjtés), kiegészítő tevékenységeket, valamint az investíció mértékét és szerkezetét.

Kiss Eszter hulladékgazdálkodási témában írta szakdolgozatát. A szerző Ózd hulladék elhelyezési problémáinak feltárásával és megoldási lehetőségeivel foglalkozott. A helyzetfelmérés során megvizsgálta a város lakóit terhelő környezeti hatásokat. A hallgató a helyzetvizsgálati megállapításokra alapozva tett javaslatokat, melyek szerint szükséges a jelenlegi lerakó rekultivációja, valamint egy új lerakó-hasznosító rendszer létrehozása. A dolgozat hosszú távú hulladékkezelési stratégiát vázol fel a város számára. Értékes része a szakdolgozatnak a költség–haszon elemzés, amelyben prognosztizált üzleti terv adatokkal végez a jelölt beruházás gazdaságossági számításokat.